

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Jan Dáňa
advokát
IČO 662 54 116
Václavské náměstí 837/11
110 00 Praha 1

Instituce

Nationale-Nederlanden Levensverzekering
Maatschappij N. V., se sídlem Weena 505,
Rotterdam, Nizozemské království, zapsané
v obchodním rejstříku Obchodní komory
v Rotterdamu, datum zápisu 17. ledna 1863,
číslo zápisu 24042211,
jednající prostřednictvím
NN Životní pojišťovna N.V.,
pobočka pro Českou republiku
IČO 407 63 587
Nádražní 344/25
150 00 Praha 5

Zástupce

Mgr. Eva Nováková
advokát
IČO 866 42 413
Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/668/2017 - 27
Praha 16. 1. 2019

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 19. 6. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci o zaplacení částky ve výši 28.000 Kč s příslušenstvím, o námitkách Navrhovatele ze dne 31. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/668/2017-21, proti nálezů finančního arbitra ze dne 16. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/668/2017 – 20, takto:

Námitky Navrhovatele , zastoupené na základě plné moci Mgr. Janem Dáňou, IČO 662 54 116, advokátem se sídlem Václavské náměstí 837/11, 110 00 Praha 1, doručené finančnímu arbitrovi dne 31. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/668/2017 - 21 se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 16. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/668/2017 – 20, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému a zákonného úroku z prodlení, protože má za to, že na straně pojistitele jednal subjekt bez způsobilosti k právním úkonům a z důvodu, že pojistitel nepřebral v žádném okamžiku trvání pojistné smlouvy pojistné riziko.

Finanční arbitr při rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí nálezem ze dne 16. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/668/2017 – 20 (dále jen „Nález“), vyšel ze shromážděných podkladů, především z toho, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli pojistnou smlouvu investičního životního pojištění ING SMART č. s počátkem pojištění od 25. 5. 2013 a

pojistnou dobou 26 let; za okamžik uzavření smlouvy je označeno datum jejího podpisu dne 24. 4. 2013 (dále jen „Pojistná smlouva“).

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce si v Pojistné smlouvě sjednali běžné měsíční pojistné ve výši 2.000 Kč a pojistnou částku pro případ smrti ve výši 10.000 Kč nebo hodnoty podílových jednotek („*hodnotu fondu*“), resp. vyšší z těchto částek, a v případě dožití konce pojistné doby vyplatit Navrhovateli hodnotu podílových jednotek. Pojistná smlouva byla dne 25. 6. 2014 ukončena, odkupné nebylo vyplaceno.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení nezjistil, že by námitka Instituce o promlčení práva Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení nebyla důvodná a v této souvislosti musel finanční arbitr odmítnout i námitku Navrhovatele, že by Instituce vznesla námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy. S ohledem na tyto skutečnosti finanční arbitr návrh Navrhovatele podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěry finančního arbitra a tvrdí, že finanční arbitr nesprávně rozhodl o promlčení nároku Navrhovatele, když nejdříve posuzoval otázku promlčení a teprve potom existenci nároku samotného.

Navrhovatel s odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu ČR ze dne 28. 6. 2014, sp.zn. ÚS 2207/14 argumentuje, že bez zjištění existence samotného nároku je posuzování jeho promlčení nadbytečné a nevhodné. Navrhovatel současně s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 32 Cdo 2626/2009 tvrdí, že není „*možné důvodně vznést námitku promlčení u nároku, který neexistuje*“.

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr nezjistil, zda právo na vydání bezdůvodného obohacení Navrhovateli vzniklo, z rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 12. 2018, sp. zn. 33 Odo 1136/2006 vyplývá, že „*předpokladem stanovení počátku objektivní promlčecí doby je v prvé řadě kladná odpověď na otázku, zda bezdůvodné obohacení vzniklo, a na ni navazující závěr, kdy se tak stalo*“.

Navrhovatel tvrdí, že skutková zjištění uvedená v Nálezu zjevně neodpovídají rozhodnutí a jeho odůvodnění, protože rozhodnutí o promlčení potencionálního a možná i neexistujícího nároku je v rozporu s ustálenou judikaturou i elementární logikou a bez posouzení existence takového nároku nelze dospět k závěru, zda námitka promlčení nebyla vznesena v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 zákona č. 40/1964 sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý občanský zákoník“).

Navrhovatel tvrdí, že způsobem rozhodování o promlčení nároku bez kladné odpovědi na otázku, zda nárok existuje, porušil finanční arbitr právo Navrhovatele na spravedlivý proces zakotvené v čl. 36 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina základních práv a svobod“), neboť rozhodnutí finančního arbitra spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Navrhovatel namítá nesprávný úřední postup finančního arbitra, protože finanční arbitr v řízení porušil zásadu hospodárnosti řízení uvedenou v § 6 správního řádu, když opakovaně vyzýval Navrhovatele k vyjádření, ačkoli odpovědi Navrhovatele na otázky finančního arbitra byly pro posouzení nároku Navrhovatele zcela irelevantní a nadbytečné.

Navrhovatel požaduje, aby finanční arbitr Nález změnil a zcela vyhověl podanému návrhu.

4. Vyjádření Instituce k námitkám Navrhovatele

Instituce se zcela ztotožňuje s Nálezem finančního arbitra a odmítá námitky Navrhovatele.

Instituce považuje argumentaci Navrhovatele za absurdní, protože by nutně vedla (v případech, kdy byla ve sporu vznesena námitka promlčení) k tomu, že by finanční arbitr (případně soud) měl i v případě, kdy je zřejmé, že bude návrh zamítat z důvodu promlčení nároku, zjišťovat, zda tento samotný nárok existuje, tedy zda je po právu – tj. zabývat se nárokem meritorně a provádět mnohdy rozsáhlé a finančně náročné dokazování, přestože by bylo zřejmé, že nárok stejně nebude možné z důvodu jeho promlčení a z důvodu vznesení námitky promlčení přiznat.

Instituce namítá, že posuzování námitky promlčení potencionálního nároku Navrhovatele bez provádění skutkového dokazování je zcela v souladu se zásadou hospodárnosti řízení. Instituce odkazuje na závěry z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp.zn. 33 Odo 896/2006 citované v Nálezu a tvrdí, že zásada hospodárnosti platí i pro správní řízení, včetně řízení před finančním arbitrem.

Instituce rozporuje interpretaci rozhodnutí Ústavního soudu ČR ze dne 28. 6. 2014, sp.zn. ÚS 2207/14 Navrhovatelem a tvrdí, že výsledkem procesního postupu soudu má být vždy co nejrychlejší vydání rozhodnutí.

Instituce na závěr s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2013, sp.zn. 25 Cdo 1952/2011 namítá, že musí být prokázány alespoň okolnosti rozhodné pro posouzení počátku běhu promlčecí doby (což se v posuzovaném případě stalo), považuje námitky Navrhovatele za nedůvodné a navrhuje, aby je finanční arbitr zamítl a Nález potvrdil.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezů finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezů. Včasné podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, § 82 a § 83 správního řádu.

Finanční arbitr nepovažuje za nutné opakovat veškerou argumentaci tak, jak učinil v Nálezu, ani vyjadřovat se k těm námitkám Navrhovatele, které vznesl v řízení o Nálezu, resp. o námitkách, a nedoložil je jakoukoli novou argumentací nebo relevantními podklady (případně nevysvětlil, jak měly ovlivnit správnost a zákonnost napadeného Nálezů). Smyslem vypořádání tvrzení účastníků řízení a hodnocení podkladů v řízení před finančním arbitrem není podrobné vyvracení každého tvrzení účastníků a provádění každého předloženého či označeného podkladu. V tomto smyslu se vyjádřil též Ústavní soud ve svém nálezů ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, kde judikoval, že „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné

oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“.

5.1 Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení

V rozhodovací praxi obecných soudů se ustálil přístup, že z důvodu hospodárnosti řízení lze přednostně posoudit důvodnost vznesené námítky promlčení.

Navrhovatel v Námítkách nerozporoval, že promlčené právo nelze přiznat ani jej úspěšně vymoci, ani neuvedl žádný důvod, v čem spatřuje nesprávnost samotného posouzení námítky promlčení finančním arbitrem.

Finanční arbitr v Nálezu dovedl, že právo na vydání bezdůvodného obohacení v podobě zaplaceného pojistného z titulu neplatnosti Pojistné smlouvy se promlčelo v objektivní tříleté promlčecí době (§ 107 starého občanského zákoníku), proto již neposuzoval běh subjektivní promlčecí doby, když vzájemný vztah subjektivní a objektivní promlčecí doby je takový, že skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí, i když ještě běží druhá promlčecí doba, viz např. již v Nálezu citované závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 18. 1. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3148/2009.

Finanční arbitr opakovaně odkazuje, že postupoval zcela v souladu se závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 33 Odo 896/2006 (citovaného již v Nálezu) „[o]dvolací soud (stejně jako soud prvního stupně) postupoval správně, jestliže posuzoval nárok žalobců nejprve z pohledu jeho promlčení“ a současně rozhodnutí ze dne 29. 8. 2007, sp. zn. 26 Odo 683/2006, že „dovolá-li se dlužník odůvodněně námítky promlčení, soud žalobu zamítne, aniž by zkoumal, zda uplatňované právo věřitele vůbec existuje či nikoliv“.

Již Nejvyšší soud ČSSR, ve svém stanovisku ze dne 26. 4. 1983, sp. zn. Sc 2/83, zaujal právní názor za účelem sjednocení judikatury k otázce, zda je možné pro promlčení zamítnout žalobu, kterou byl uplatněn nárok na náhradu škody jen v případě prokázání škodné události a vzniku škody, anebo bez nutnosti takového dokazování. Nejvyšší soud Slovenské socialistické republiky zastával názor, že „v soudním řízení lze zamítnout žalobu z důvodu promlčení práva jen tehdy, jestliže tvrzené právo skutečně existuje, tj. tehdy, jestliže je jeho existence v soudním řízení spolehlivě prokázána. Do té doby není požadavek účastníka předmětem řízení, proti němuž může být uplatněna námítka promlčení, není právem (nárokem), které je možno zamítnout z důvodu promlčení.“; Nejvyšší soud České socialistické republiky byl naopak toho názoru, „že zaměření řízení v některých případech náhrady škody pouze na otázku promlčení je plně v souladu s ustanovením § 6 o. s. ř., protože tím dochází k nejúčelnějšímu zjišťování skutečného stavu pro rozhodnutí věci samé.“ Nejvyšší soud ČSSR zaujal stanovisko k zajištění jednotného výkladu, ve kterém se přiklonil k druhému prezentovanému názoru: „Dovolává-li se účastník občanského soudního řízení promlčení, nemůže soud promlčené právo (nárok) přiznat; v takovém případě zamítne návrh na zahájení řízení. To platí u práva (nároku) na náhradu škody i v případech, v nichž není ještě prokázána odpovědnost za škodu nebo výše škody.“

Ačkoli se Nejvyšší soud ČSSR zabýval explicitně jen právem na náhradu škody, jsou závěry z citovaného stanoviska zobecnitelné i pro jiné nároky (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 33 Odo 896/2006).

Z Navrhovatelem citovaného rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 2207/14, a rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 32 Cdo 2626/2009, lze dovést pouze to, že rozhodující orgán vyhodnotí, zda je rychlejší a účinnější v daném řízení posouzení námítky promlčení či zda je na místě zjištění (ne)existence nároku (srov. výše citované znění stanoviska Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 26. 4. 1983, sp. zn. Sc 2/83).

Finanční arbitr s ohledem na výše uvedené odmítá i námitku Navrhovatele, že porušil právo Navrhovatele na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Finanční arbitr posuzuje spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat.

Podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod: „Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu“. Např. v rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 14. 5. 2015, sp. zn. IV. ÚS 856/14, Ústavní soud k porušení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod dovodil, že „k takovému následku dojde teprve tehdy, jestliže by stěžovatelce bylo upřeno právo domáhat se svého nároku u nezávislého a nestranného soudu (popř. by tento soud bezdůvodně odmítl jednat a rozhodnout o podaném návrhu, případně by zůstal v řízení delší dobu nečinný), příp. v pozici žalovaného adekvátním způsobem využívat procesní prostředky ke své obraně“. Taková situace v projednávané věci nenastala. Navrhovateli nebylo upřeno právo domáhat se tvrzeného nároku u finančního arbitra, v řízení před finančním arbitrem Navrhovatel mohl doplňovat svá vyjádření a důkazy po celou dobu řízení až do vydání Nálezu, Nález současně není překvapivý. Finanční arbitr současně rozhoduje skutkově obdobné případy shodně (viz veřejnosti dostupné internetové stránky Kanceláře finančního arbitra).

Právo Navrhovatele na spravedlivý proces zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod neznámá, že je zaručeno Navrhovateli právo na rozhodnutí podle jeho názoru a předestřené argumentace (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 1. 6. 2000, sp. zn. I. ÚS 131/2000: „Ke zkrácení ústavně garantovaného práva podle čl. 36 odst. 1 Listiny je třeba obecně konstatovat, že rozsah práva na spravedlivý proces, jak vyplývá z čl. 36 odst. 1 a z dalších ustanovení Listiny, není možné vykládat tak, jako by se garantoval úspěch v řízení. Právo na spravedlivý proces neznámá, že je jednotlivci zaručováno přímo a bezprostředně právo na rozhodnutí podle jeho názoru odpovídající skutečným hmotněprávním poměrům, ale je mu zajišťováno právo na spravedlivé občanské soudní řízení, v němž se uplatňují všechny zásady správného soudního rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy.“).

Finanční arbitr posoudil uplatněné nároky Navrhovatele v souladu s právním řádem a konstantní judikaturou, při hodnocení předmětu sporu postupoval podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi a podpůrně též podle § 50 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 52 správního řádu, která vyžadují, aby finanční arbitr při svém rozhodování vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, volně hodnotil podklady a pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Finanční arbitr pečlivě posoudil plynutí promlčecích lhůt a po zjištění, že Instituce vznesla námitku promlčení důvodně, finanční arbitr návrh Navrhovatele v celém rozsahu zamítl.

Finanční arbitr neshledává v námitkovém řízení důvody měnit své právní závěry učiněné a odůvodněné v Nálezu a nezbyvá mu než opakovaně konstatovat, že pokud Navrhovatel zahájil řízení před finančním arbitrem až dne 19. 6. 2017, učinil tak po marném uplynutí objektivní promlčecí doby práva na vydání bezdůvodného obohacení z důvodu tvrzené neplatnosti Pojistné smlouvy.

Objektivní promlčecí doba v tomto případě marně uplynula nejpozději 7. 4. 2017 a uplatněný nárok na zaplacení částky ve výši 28.000 Kč s příslušenstvím tak finanční arbitr nemůže Navrhovateli z důvodu promlčení přiznat.

Finanční arbitr považuje výše uvedený postup za logický a hospodárný, když v posuzovaném případě mohl dojít buď k závěru, že Pojistná smlouva není neplatná nebo neplatná je, avšak právo Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení se promlčelo (u obou variant by však návrh Navrhovatele musel zamítnout).

5.2 Soulad námítky promlčení s dobrými mravy

K námítce nepřezkoumatelnosti závěru finančního arbitra v otázce souladu námítky promlčení s dobrými mravy odkazuje finanční arbitr na závěry Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. 9 Afs 42/2013, že „[p]ovinnost soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí není nutno dle Ústavního soudu pojmát tak široce, že by bylo třeba vždy vyslovit podrobnou odpověď na každý argument účastníka řízení (srov. náleze ze dne 5. 1. 2005, sp. zn. IV. ÚS 201/04, publikovaný jako N 3/36 SbNU 19; náleze ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. I. ÚS 116/05, publikovaný jako N 108/41 SbNU 349; či náleze ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 961/09, publikovaný jako N 207/54 SbNU 565)“.

Při hodnocení souladu námítky promlčení s dobrými mravy, tedy zda „uplatnění této námítky je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na vydání bezdůvodného obohacení v důsledku uplynutí promlčecí doby bylo nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil“ (rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04), musí mít finanční arbitr na zřeteli i samotný účel institutu promlčení, kterým je snaha stimulovat subjekty k včasnému vykonání subjektivních občanských práv.

Finanční arbitr v Nálezu na základě shromážděných podkladů zjistil, že uplynutí promlčecí doby si Navrhovatel zavinil sám, když několik let disponoval znalostí o skutkových okolnostech relevantních pro uplatnění jeho práva u soudu. Navrhovateli nic nebránilo obrátit se se stížností na Instituci a podat žalobu k soudu. Za situace, kdy se Navrhovatel o uplynutí promlčecí doby sám přičinil, nemůže zánik nároku představovat pro Navrhovatele ani nepřiměřeně tvrdý postih ve srovnání s jím uplatňovaným právem, který by byl takové intenzity, aby odůvodnil extrémní zásah do principu právní jistoty v podobě nepřipuštění námítky promlčení.

Z tvrzení Navrhovatele ani z předložených důkazů finanční arbitr nezjistil, že by se od ukončení Pojistné smlouvy Navrhovatel dozvěděl o nových rozhodujících skutkových okolnostech, které by na běh promlčecí doby měly vliv.

K úmyslnému jednání (a tedy i zlé víře) Instituce při vznesení námítky promlčení, protože Instituce sjednala s Navrhovatelem úmyslně neplatnou smlouvu, odkazuje finanční arbitr např. na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 20. 2. 2003, sp. zn. 33 Odo 938/2002, který k získání úmyslného bezdůvodného obohacení judikoval, že je „nutno prokázat existenci vědomosti žalovaného o tom, že při uzavírání smlouvy o sdružení a při přijetí vkladu od žalobkyně musel žalovaný skutečně vědět nebo být minimálně srozuměn (úmysl nepřímý) s tím, že přijetím finanční částky na svůj účet se bezdůvodně obohacuje. Takové skutkové závěry by přitom musely vyplynout z dokazování provedeného v tomto řízení, neboť Nejvyšší soud ČR je vázán skutkovými zjištěními, která učinil na základě provedeného dokazování odvolací soud. V průběhu řízení však nebyla prokázána vědomost žalovaného o tom, že může získat bezdůvodné obohacení, a že s tímto následkem svého jednání byl srozuměn. Z dokazování naopak vyplynulo, že po uzavření smlouvy a vložení finančních prostředků žalobkyní na účet žalovaného, vyplatil žalovaný žalobkyni úroky z jejího vkladu. Nelze akceptovat názor dovolatelky, že úmysl bezdůvodně se obohatit lze dovodit již z toho, že činnost žalovaného je podle platné právní úpravy zakázána“.

V řízení před finančním arbitrem nebylo prokázáno, že by se Instituce nechovala v souladu se smlouvou, kterou považovala za platnou, nebo že by nebyla připravena Navrhovateli plnit v případě nastalé pojistné události. Při ukončení Pojistné smlouvy vyplatila Navrhovateli odkupné. Finanční arbitr tedy musí odmítnout námitku Navrhovatele, že Instituce namítla promlčení nároku Navrhovatele ve zlé víře s úmyslem poškodit Navrhovatele, když v řízení po zohlednění konkrétních okolností případu a zejména okolností, za kterých byla námitka promlčení vznesena (platnost Pojistné smlouvy napadá Navrhovatel, a to několik let po jejím ukončení, nikoli Instituce), tento úmysl Instituce prokázán nebyl.

Finanční arbitr ani po opakovaném posouzení jednotlivých Navrhovatelem tvrzených důvodů o tom, proč by měla být námitka promlčení vznesená Institucí v rozporu s dobrými mravy, tuto nemravnost neshledal. Podle názoru finančního arbitra tedy nejsou v tomto případě dány takové výjimečné okolnosti předpokládané soudní judikaturou, vznesení námítky promlčení není šikanózním výkonem práva ze strany Instituce a ani v této otázce tak není důvod jakkoli měnit závěry uvedené v Nálezu.

5.3 Zásada hospodárnosti řízení

Finanční arbitr při hodnocení předmětu sporu postupoval podle ustanovení § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi a podpůrně též podle ustanovení § 50 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 52 správního řádu, která vyžadují, aby finanční arbitr při svém rozhodování vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, volně hodnotil podklady a pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Jeho povinností je obstarat veškeré, byť i stranami sporu nenavržené podklady, které by mohly mít vliv na zjištění skutkového stavu věci a její objektivní rozhodnutí. Finanční arbitr je současně povinen účastníky řízení co nejméně zatěžovat a postupovat v řízení tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady.

Jelikož návrh na zahájení řízení v rozsahu Navrhovatelem vytýkaných vad Pojistné smlouvy vykazoval nedostatky, tj. neobsahoval vylíčení rozhodných skutečností a nebyly k němu přiloženy smluvní dokumenty Pojistné smlouvy, vyzval finanční arbitr Navrhovatele dne 30. 6. 2017, ev. č. FA/8766/2017, k jejich odstranění. Tento postup v žádném případě nelze považovat za nevhodný.

Finanční arbitr Navrhovateli připomíná, že Námitku promlčení může v kterékoli fázi řízení vznést kterákoli strana sporu, a to nejen v řízení soudním, ale i v řízení správním, resp. v řízení před finančním arbitrem.

Vzhledem ke skutečnosti, že Instituce ve svém vyjádření ze dne 19. 3. 2018 vznesla námitku promlčení nároku na vydání bezdůvodného obohacení, sdělil finanční arbitr zcela v souladu se zásadou hospodárnosti předběžným právním posouzením ze dne 7. 8. 2018, č.j. FA/SR/ZP/668/2017 - 11 Navrhovateli, že námitka Instituce na promlčení nároku Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy by s jistotou vedla k promlčení veškerých plateb pojistného uhrazených na Pojistnou smlouvu, a vyzval Navrhovatele ke zpětvzetí návrhu na zahájení řízení. Navrhovatel však i přes tuto skutečnost požadoval, aby finanční arbitr rozhodl, jak bylo uvedeno v návrhu na zahájení řízení. Následně již finanční arbitr Navrhovatele k odstranění nedostatků návrhu nijak nevyzýval.

Ve sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr přesvědčen o správnosti svého postupu jak v řízení o Nálezu, tak v námitkovém řízení, když se v rámci hospodárnosti řízení přednostně zabýval otázkou promlčení, a to plně v souladu s ustálenou rozhodovací praxí obecných soudů. Stejně tak je plně v souladu s právními předpisy postup finančního arbitra, kdy v řízení aktivně shromažďoval podklady nezbytné pro správné rozhodnutí ve věci a nevycházel pouze ze skutkových okolností zmiňovaných Navrhovatelem, aniž by Navrhovatele nadměrně zatěžoval, jak Navrhovatel finančnímu arbitrovi vytýká v námitkách.

6. K výroku rozhodnutí

Finanční arbitr v řízení o námitkách proti Nálezu nezjistil, že by ve věci vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému spolu se zákonným úrokem z prodlení z Navrhovatelem tvrzených důvodů absolutní neplatnosti rozhodl věcně nesprávně, ani že by Nález a řízení, které mu předcházelo, bylo v rozporu s právními předpisy.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*in případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“) rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce ubwseyg
Instituce – datová schránka zástupce vd8grny

